

Přemysl Sobotka dodal Senátu důstojnost a opodstatnění

EXKLUZIVNÍ ROZHOVORY

IVANA HASLINGEROVÁ

Horní komora Parlamentu ČR nabývá stále více na významu jak při legislativním dění, tak především v zahraniční politice. Na rozdíl od rozhádané sněmovny Senát reprezentuje naši republiku navenek konzistentně a toho si zahraničí cení. Po změně na místě předsedy Senátu, kdy Petra Pitharta nahradil Přemysl Sobotka, se Senát navíc stává stále více místem, kde se řeší nejzávažnější problémy na naší politické scéně. Konference na nejdůležitější politická témata střídají semináře, na nichž se vrcholní představitelé našeho státu spolu s domácími a zahraničními odborníky zamýšlejí nad budoucností evropské integrace, nad prioritami českého předsednictví EU, nad přijetím amerických radarů, nad elektronickým řízením státní správy,

důležitých otázek naší společnosti stále zuří volební boj a boj o pozice. Postupně začínají všichni inteligentní politici chápat, že parlamentní úroveň – a Senát je parlamentní úrovní – je právě tím místem, kde se mají tyto konference a setkání o důležitých tématech konat a kde se mají hledat bez emocí společná řešení. Předseda Senátu je dle ústavy druhým nevýznamnějším politikem státu, který má hned po prezidentu republiky reprezentovat naši republiku nejen doma, ale především navenek. Protože se blíží naše předsednictví v EU a na našem území má být postavena obranná americká základna, role Senátu a především jeho předsedy se stává stále významnější. Proto jsme byli velice rádi, že si na nás pan předseda udělal čas a mohli jsme si s ním pohovořit si o tom, co si myslí

nad daňovou reformou a dalšími ožehavými problémy. Ze spícího a nic neříkajícího uskupení, kterým občané opovrhovali a volali po jeho zrušení, ukazuje tak Senát stále výrazněji svoje opodstatnění. Často tak supluje nefunkční Poslaneckou sněmovnu, kde místo řešení

o těchto i dalších otázkách, které bude muset v současné době řešit.

* Vážený pane předsedo, Senát vykazuje stále více svou nezastupitelnost. Jaké je podle Vás jeho opodstatnění?

Jsem rád, že v daném okamžiku si občané uvědomují, že za deset let během své existence Senát získal své opodstatnění jak na vnitropolitické sféře, tak v současné době, když se otevíráme světu, i v zahraničně-politické oblasti. Otevíráme v jeho prostorách celospolečenská témata, na které nemá Poslanecká sněmovna buď čas nebo jsou jako témata k jednání zamítnuta. Zde máme prostor, takže se tomu můžeme více věnovat za účasti nejen našich vrcholných politiků, ale i velvyslanců a zahraničních hostů. Zpřístupňujeme rovněž naše krásné prostory jako Rytířský sál či nádhernou zahradu pro konání kulturních akcí. Jedna z nejkrásnějších kulturních akcí bude letos výstava „*Albrecht z Valdštejna a jeho doba*“. Pevně věřím že Vojenský historický ústav, Národní museum a čtyři města, která se bezprostředně dotýkají osoby Valdštejna, nám pomohou ukázat tuto kontroverzní osobnost ze všech stran. Je zajištěna též spolupráce se zahraničím – Švédskem, Německem a Rakouskem.

* Jak docílujete, že přinutíte nesnášející se a mnohdy arogantní osobnosti společně hovořit před nabitým sálem?

Senát byl vždy místem, kde jsme se u mikrofonu dokázali politicky hádat, ale pak jsme šli, dali si cigaretu a hovořili spolu bez emocí. Nemáme tu tolik politické nenávisti jako ve Sněmovně. Hovoříme o politice a o různých idejích ve věcné diskusi. Měli jsme zde nedávno

konferenci o otázce našeho předsednictví v EU a o „euroústavě“, nyní chystáme debatu na další velmi důležité téma umístění amerických radarů v naší zemi. Bude probíhat za přítomnosti ministrů zahraničí a obrany a velvyslanců zainteresovaných států. Kladu důraz na to, aby každá akce, kterou v Senátu pořádáme, měla vždy téma a nebyla konferencí pro konferenci jen proto, abychom si udělali čárku. Spolupracujeme při jejich pořádání s institucí, která řeší mnoho problémů jednak vnitropolitických jednak světových – se sdružením eStat. Pomáhá nám při organizaci akcí a jeho předseda Edvard Kožušník se stal ředitelem mé kanceláře, neboť má výborné nápady a přehled o aktuálním dění.

✳ **Po vítězných volbách má v Senátu většinu ODS a díky tomu v legislativním procesu můžete významně pomoci vládě protlačit jí navrhované zákony, nebo se mýlím?**

Výsledek voleb jasně ukázal, že ve většinovém systému ODS získává převahu. V Senátu máme jasnou většinu a tím můžeme vládě významně pomoci při prosazování proreformních zákonů ku prospěchu občanů. Pokud, vzhledem k rozložení sil ve Sněmovně, projde levičový zákon, my jej zde upravíme nebo přímo odmítneme. Ona pak potřebuje 101 hlasů na naše přehlasování, což je při současném rozložení sil prakticky nemožné. Hrajeme tudíž v legislativě čím dál tím větší roli.

✳ **Počítáte tudíž s tím, že se vláda udrží až do voleb, když díky Vaší pomoci**

bude moci mnohé škody, které napáchaly dřívější socialistické vlády, změnit?

Mirek Topolánek jasně deklaroval, že jeho vláda bude buď vládou s reformami nebo budou předčasné volby. Pokud se nám podaří reformy protlačit, není důvodu, aby vláda dávala demisi. Reformy jsou smyslem této vlády a doufáme v to, že je provedeme. Mikuláš Dzurinda měl na Slovensku dokonce menšinovou vládu a dokázal prosadit mnohé reformní kroky, které pomohly Slovensku k obrovskému růstu ekonomiky. Pokusíme se o to i u nás. Kromě oprav zákonů zasláných nám Sněmovnou má Senát navíc možnost i sám předkládat zákony. Je to otázka deseti senátorů, kteří je předloží, a pak pléna, které je schválí. Zákony se pošlou do Sněmovny. V prvním čtení stačí ale bohužel Sněmovně jen prostá většina na přehlasování. Když předložený zákon Sněmovna pouze pozmění, pak buď souhlasíme s pozměňovacími návrhy a jde k podpisu prezidentu republiky nebo nesouhlasíme a zákon zmizí.

✳ **Co, kromě volebního úspěchu, Vám udělalo v poslední době největší radost v politice?**

Potěšilo mne, že se podařilo přes patový výsledek sestavit středopravou vládu a to, že vedoucí politická strana odmítla spolupráci se sociální demokracií. To by bylo smrtelné.

✳ **A co Vás naopak nejvíce mrzí?**

Nejvíce mne mrzí styl naší politiky. Někteří politici ji vedou k agresivitě a brutalitě, která nepatří do džentlenského pojetí politiky. Máme každý svůj program a bavme se o něm. Ale urážení a osočování místo konstruktivních návrhů je přímo zločinnost.

✳ **Máte pravdu, že politika zhrubla. Vzpomínám jak na nedávné konferenci o „Euroústavě“ vystupoval europoslanec Falbr s odpuštěním jako primitivní buran**

a jak Jiří Paroubek po celou dobu Vašeho projevu bučel. Chápete, proč to dělají?

Pan Falbr potřebuje, aby byl zase na kandidátce ČSSD do Evropského parlamentu (EP). Zřejmě dostal pokyn od Paroubka, že sprostoty řekne za něj. Při setkání v zákulisí není agresivní a zlý.

✳ **Asi máte pravdu. Působilo to, jakoby své urážky všem politikům od prezidenta až po pana Zahradila jen četl. Zato tón Jiřího Paroubka byl nepřijemný a zlý, i když mluvil méně urážlivě. Zřejmě mu nekřivdí Yvonne Přenosilová, když ho přirovnává k Mussolinimu?**

Stačí vzpomenout na jeho povolební projev. To byl nahý Paroubek a tam jasně ukázal, jaký je bez přetvářky.

✳ **Obraťme list. Jako druhý nejlivnější muž ve státě spolupracujete se Senáty zemí EU a mnoha zahraničními politiky. Je na Vás jimi činěn nátlak, aby byla přijata například euroústava a podobné nesmysly? Zastrášují Vás tam?**

Nebudu jmenovat významného evropského politika, kterému jsem ještě před referendy v Německu a ve Francii položil otázku, co bude dělat Evropská komise (EK) a EP, když nebude v některém státě referendum schváleno. Odpověď byla jasná: „*Pokud to neprojde ve Francii či Německu, bude mít problém EU, pokud na Kypru, bude mít problém Kypr.*“ Pro mne to byl jasný signál, že bychom měli být velmi ostražití před tím, že některé země EU chtějí být velmocemi. Jsme členy EU a je to dobře. ČR je ale zcela suverénním státem a měla by požadovat, aby se EU vrátila ke svým čtyřem pilířům, na nichž byla před padesáti lety založena. Jinak se stane RVHP s lidskou tváří.

✳ **Můžete vysvětlit o jaké pilíře šlo?**

EU až do roku 1985 stála na čtyřech základních pilířích – **svobodě pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu**. Zásadní otázkou nyní je, zda jsou vůbec ještě tyto pilíře prioritou evropské integrace nebo zda má vzniknout pevně centralizovaný superstát s těžko kontrolovanou pozicí evropského prezidenta a ministra zahraničních věcí, neboli jakási mutace zbyrokratizované RVHP s lidskou tváří. V současné době stojíme před celonárodní diskusí o další cestě evropské integrace

a české roli v ní a diskuse o tom má vyšší rozměr v tom, zda bude motorem Evropy skutečná **demokracie** nebo jen „**demohracie**“, což je pasivní hra na demokracii či dokonce „**demokratúra**“ jako tuhá centralizace s ryze formálními prvky demokracie. Pro nás je naprosto nepřijatelné, aby ideu Schengenu nahradila například metoda Wulowitz. Unie může selhat právě zásluhou špatné ústavy a zpočybňují ji spíše ty členské země, jejichž vlády například zjevně podporují blokády hranic a nerespektují uzavřené smlouvy. Nepovažují za důstojnou metodu nátlaku jen proto, že chceme diskutovat o evropských otázkách, a jako plnoprávný člen EU se chceme angažovat v úsilí o kvalitu daného společenství.

* Podle viceguvernéra ČNB Miroslava Singera nová směrnice o službách je nejproblematictější oblast fungování vnitřního trhu EU. Sdílette jeho názor?

Směrnice s mnoha výjimkami, nařízeními a zákazy je už ze své podstaty problematická. Ale uvolnění trhu se službami za problematické nepovažuji. Ekonomové spočítali, že to přinese rozvoj služeb, tím vyšší výnosy a tím vyšší prosperitu. Všem občanům všech členských států Unie. Není čeho se obávat. Kromě nepovedených směrnic, které se pokoušejí o deregulaci, ale vyznávají regulaci.

* Proč jsme stejně jako Polsko, Maďarsko nebo Slovinsko v roce 2004 neotevřeli diskusi o recipročních opatřeních při volném pohybu osob tak, jako to udělali v jiných státech?

Poměrně rychle jsme se sami vmanévrovali do role žáčka, který dá na rady zkušenějších, a pak už jsme jen chabě dávali najevo, že jsme rovnoprávní. Vláda sociální demokracie, která vstup ČR do EU připravila, byla v tomto ohledu velmi chabá.

* Říkal jste, že EU může selhat přijetím špatné ústavy. Jak by měl podle Vás tento dokument vypadat? A pokud má vůbec vzniknout, neměli by rychle vypracovat naši politici jeho předlohu jako první?

Znovu opakují. Evropa má na čem stavět. Jsou tu čtyři nenaplněné pilíře. Pojdme se k nim vrátit, uvolníme národní trhy a uvidíme. Nejproblematictější

jsou vize sociálních inženýrů, kteří nerespektují realitu a takzvaně tlačí na pilu. Rozvoj EU ukáže, co bude potřeba v institucionálním uspořádání měnit a jak.

* Jaký je Váš názor na roli národních parlamentů ve vztahu k parlamentu evropskému. Co by

měl řešit ten evropský a co ponechat národním?

Role národních parlamentů se zvyšuje. To je dobře. Evropský parlament nechť se zabývá tím, co jednotlivé země neumějí zvládnout. Jde například o energetickou politiku, společnou zemědělskou politiku, páteřní komunikace nebo ochranu životního prostředí. Co může být řešeno na co nejnižší úrovni, ať se tam řeší, protože tam je znalost problematiky největší.

* Kromě otázek s přijetím „euroústavy“ a předsednictví naší země v EU je nyní velice diskutována otázka postavení radarové základny u nás. Jaký je Váš názor na tuto věc?

Co se týče radarové základny, měl jsem zde jednání s americkým i ruským velvyslancem. Řekl jsem jim, že jsme samostatný suverénní stát, který se sám bez nátlaku rozhodne. Nepokládám to za počátek žádné studené války a věřím, že to snad ani představitelé Ruska nemysleli vážně, když to tak nazvali. Řekl jsem pánům velvyslancům, že o tom budeme jako suverénní stát diskutovat se svými sousedy, především s Polskem, kde má také být postavena další část projektu.

* Co na to řekl ruský velvyslanec?

Ruský velvyslanec řekl, že to vyjádření o vyhlášení studené války bylo řečeno na konferenci a nebylo to oficiální prohlášení. Nechal si tedy zadní vrátka.

* Pokud si vzpomínám, tak před čtyřmi lety tehdejší socialistický ministr obrany Tvrdík jednal se Spojenými

státy a slíbil jim možnost umístění základny u nás. Odstartoval tedy tato jednání on. Jak se na změnu postojů socialistů dívá americký velvyslanec a čím si vysvětlujete, že Tvrdík tak otočil a nedrží slovo?

Nyní když jsou socialisté v opozici, jsou tvrdě proti všemu. Tak se ale politika nemá dělat. To působí nejen doma, ale především v zahraničí velice špatně.

* Ono působí v zahraničí určitě velice špatně i to, když náš europoslanec sjede před zástupci ambasad a tisku všechny naše vrcholové politiky počínaje hlavou státu. Co byste si pomyslel o Velké Británii, kdyby její europoslanec pronesl v horní komoře britského Parlamentu, že královna kecá a její výroky a politická korektnost jsou stejně děsivé jako marxismus?

Je otázka, jak kdo vnímá diskusi národních parlamentů. Některé věci bychom měli uctívat jako symboly. Jsou to národní symboly. Já také někdy nesouhlasím s panem prezidentem, ale jde vždy jen o nesouhlas s jeho dílčím názorem, rozhodně ho nezačnu pomlouvat na veřejnosti natož v parlamentě.

* Když se ale sami naši europoslanci perou mezi sebou, co mohou v EU prosadit? Jak si vysvětlujete, že takové zástupce jako Falbra vůbec kulturní národ volí?

Strašně krátkou pamětí lidí. Přál bych si potkat před vánočními kouzelnými dědečky, který by vrátil na dva měsíce vše před listopad 1989, kdy se stály fronty

na toaletní papír, na mandarinky, kdy bylo maso k sehnání jen pod pultem. Aby si lidé konečně uvědomili, v čem žijeme. Největší zlo, které komunisté na nás spáchali, bylo, že do hlav celému národu natloukli něco nesmyslného. V roce 1990 jsem říkal, že dvě generace musejí zemřít, aby se toto myšlení změnilo, nyní říkám, že nejméně tři generace. Z toho těžší Paroubek i Rath, kteří rozdělili společnost na bohaté zločince a na chudé slušňáky, což je to nejhorší, co mohli udělat.

✳ **Když jste připomněl Davida Ratha, zeptám se Vás, jak vnímáte jako lékař rozdíl v přístupu ke zdravotní reformě Ratha a ministra Tomáše Julínka. V Týdnu vyšel nedávno pochvalný článek o Rathovi, že jeho reforma vyšla finančně prakticky stejně jako Julínkova a že tudíž vlastně už není co řešit. Je to pravda?**

Peněz ve zdravotnictví je stále stejně. Jde jen o to, jakým způsobem s nimi naložit. Rozdíl je v tom, že my chceme, aby si lidi acylpyrin kupovali a s banálními věcmi neobtěžovali lékaře, ale dva či tři dny leželi doma. Naopak u vážných nemocí, aby se neobávali, že nedostanou kvalitní moderní léky. Já třeba budu někdy potřebovat transplantaci srdce a to si ani bohatí nemohou zaplatit. A v tom spočívá solidarita a pojištění. Demagogicky se zdůrazňuje, že jde o stejný objem peněz, ale už se mlčí, že jej bude Tomáš Julínek jinak strukturovat. Moderní drahé léky pro těžce

korun ročně, kdežto my to limitujeme horní mezi 3000 korun. Neboli Tomáš Julínek myslí především na skutečně nemocné a potřebné, Rath na prakticky zdravé, kterých je většina a chodí k volbám.

✳ **S jakým snem a cílem jste nastupoval do této vysoké funkce? Co chcete dosáhnout a co plánujete v nejbližší budoucnosti?**

Po zvolení jsem si dal za úkol pokusit se o kvalitní legislativu a o to, aby se Senát více věnoval zahraniční politice. Jsem rád, že Senát začal být vnímán za dva roky mého působení v zahraničí velmi pozitivně. Z mé iniciativy byla uspořádána konference zemí V-4 o volném pohybu služeb, které se účastnil eurokomisař Vladimír Špidla. Nyní například chceme zajet do Rumunska, Bulharska a pobaltských republik a v rámci Visegrádské čtyřky navázat s nimi spolupráci. To, na čem se dohodneme, budeme prosazovat v EU společně, a o tom, co se nedohodneme, budeme dál diskutovat. Politika je o hledání kompromisů.

✳ **Odhodte skromnost stranou. Máte pověst politika, který rozpohyboval Visegrádskou čtyřku opět k životu. Co jste pro to musel podniknout?**

Celý život jsem byl zvyklý tvrdě pracovat a ani v politice to není jiné. Úspěchy se prostě musejí odpracovat. Je to také o nalézání styčných témat, o vůli věci řešit. Jsem ve vysoké politice už dost dlouho a když neměníte názory a jste

nemocné pacienti se musejí nějak vyvážit. Rozhodně ale musejí být dostupné pro každého a nejde dále léčit těžce nemocné pacienti pouhým placeboem. Dále je nutno zdůraznit, že v době předchozích socialistických vlád někteří vážně nemocní lidé dopláceli na

léky až 20 000

konzistentní, čitelní, stanete se nakonec respektovanými partnery i pro politické odpůrce.

✳ **Když už padlo slovo Rumunsko, jaký je Váš názor na umělé vytváření nových a nových komisariátů EU podle toho, jak do ní přistupují další země? Rumunsku například připadl úřad vysokého komisaře pro mnohojazyčnost. Nebylo by rozumnější, aby byla ustavena rotace vedení stávajících komisariátů a Unie zeštíhlela?**

Jsem pro štíhlejší a efektivnější Unii. Ale to jsme zpět u diskusí o novém uspořádání institucí. Ze současného stavu je vidět, že se euroúředníci naučili, jak vyhovět všem a nehledět na účelnost.

✳ **V roce 2009 proběhne předsednictví ČR v EU. Co má především naše republika prosazovat při svém předsednictví?**

Lidem v EU vadí mnoho let systém dotací. A to nejen pravicovým politikům. V roce 2002 přijel ultralevicový německý europoslanec Joschka Fischer podpořit socialisty ve volbách. Byli tehdy velice natěšení na vstup do EU a vzpomínám jak je zchladil: „*Těšte se, EU je nádherný palác, ale uvnitř se žije na dluh.*“ A ještě dodal: „*Moc nás mrzí, že se nám nepodařilo nastartovat rozhovory o reformě zemědělské politiky.*“ Na špatně dojednané podmínky zemědělství naši zemědělci doplatili snad nejvíce ze všech států EU a měli bychom se proto zaměřit prvořadě na tuto oblast.

✳ **Jenže se změnou nesmyslné zemědělské dotační politiky se v EU nehne, dokud bude platit právo veta. Francie si přece nenechá dobrovolně dotace vzít, nebo to nějak přece půjde?**

Příjít o právo veta by bylo strašně špatné. Většinu na přehlasování si umějí některé země snáz nasmlouvat, než my. Musí se rozpoutat diskuse a nalézt nějaký kompromis. Francie musí pochopit, že tímto vydíráním cesta nevede. Již nyní narazila, když ztratila konkurenceschopnost s vínem. Musí pochopit, že Evropa není o regulacích a dotacích, ale o volnosti a volném tržním přístupu. Musíme o tom proto znovu a znovu diskutovat. Nezapomínejte, že v EU je deset nových zemí. Staré země mají strach z ekonomiky nových zemí, které se liberalizovaly a jdou nahoru. Vize, že je dobehneme za dvacet let, padá. Bude to dřív.

Už nyní je to až na výdělky dost vyrovnané. My se rozvíjíme poměrně dobře, Slováci ještě lépe, Estonci a Litva výborně a ony se plazí, protože jsou přeregulované svými socialistickými modely. Tím se stávají konkurenceneschopné nejen uvnitř EU, ale především v okolním světě.

* Co je ale platné, jestli za námi staré země kulhají, když na naše zemědělcé dopadají jejich příkazy stále smrtelně. Stačí pomyslet na zbytečně zavírané cukrovary. Přitom cukr umíme vypěstovat a uměli bychom ho i prodat....

Šlo o špatně vyjednané podmínky. Limity produkce cukru měly být stanoveny s ohledem na stát, ne na jednotlivé cukrovary. Za to, že naše cukrovary utlumily výrobu, přišel stát o miliardy...

* Ono nešlo jen o chybně dojednané podmínky. Náš ministr zemědělství Palas ani tehdejší předseda vlády na jednání o cukru vůbec do Bruselu nejeli. Vzpomínám, jak se nad tím rozhořčovali na Žofínském fóru poslanci Zahradil a Faymon. Tehdy uváděli opačné příklady, jak ostatní země za své občany bojovaly. Proč není možné za takové nehorázné jednání zodpovědné politiky potrestat? To se má napsat a bušit do nich.

* Psali jsme o tom, ale politici dělali, že to nevidí. Naopak pan Zahradil dostal za to, že se ozval v zájmu našich zemědělců, přízvisko hrabě Ciano, že prý je euroskeptik a kazí

naši zahraniční politiku. Nešlo by alespoň do budoucna legislativně ošetřit, aby ministři za podobné chování, kdy poškodí občany byli hnáni před soud?

O tom, jak se politici osvědčili, rozhodují politici ve volbách. To je výsostně právo občanů.

* V roce 2009 během našeho předsednictví EU se bude konat 34. zasedání Rady ministrů ACP což je Afrika, Karibská oblast a Pacifik. Věříte, že zemědělská a obchodní politika bude jejím důležitým tématem a že by to mohlo mít i vliv na změnu zemědělské politiky EU?

Je velmi důležité rozvíjet obchodní vztahy se všemi regiony světa. Chce-li Evropa zůstat vlivným ekonomickým hráčem v globalizovaném světě, musíme umět nabídnout dobrou spolupráci a vzájemně výhodné podmínky. Sem pochopitelně patří i odstraňování bariér, cel, dotací.

* Nejde jenom o společnou zemědělskou politiku, jde i o finanční perspektivu. Měli bychom pomalu začít uvažovat také v termínech té možnosti, že po roce 2013 se můžeme stát čistým plátcem do rozpočtu EU. Jedná o tom vláda?

Nejsem členem vlády a podobných jednání se nezúčastním. Na parlamentní úrovni takové vize neřešíme. Ale na druhou stranu je pravda, že budeme-li bohatnout, budeme do společného rozpočtu přispívat čím dál víc. Jde o to, aby tyto prostředky byly vynakládány účelně a smysluplně.

* Jsme kulturně-hospodářská revue, tak mi nezbývá než připomenout, že zatímco bez ekonomiky nemůžeme žít, kultura je to, kvůli čemu žijeme. Jaký je Váš názor tlačit v EU na sféru kultury?

My letos v Senátu pořádáme výstavu o Albrechtu z Valdštejna, o jeho době, o třicetileté válce a počátcích baroka. Už jste to zmiňovala. Peníze jsme získali ze soukromých zdrojů, ale také od ministerstev kultury a obrany, přes Národní muzeum a Vojenský historický ústav. Tam, kde to má smysl, je dobré, když stát kulturu

podporuje. Nesmí jít ale o příliš zbyrokratizovaný proces, který nahrává korupci a nečitelnosti.

* Mirek Topolánek přirovnal EU ke vzducholodi, která stoupá stále nahoru. Neustále někdo vyhodnocuje teplotu, tlak a rosný bod a podává o nich hlášení, která nikoho nezajímají. Vzducholod stále stoupá a co se stane, když bude stále stoupat, to ti, kteří mají základy fyziky v malíčku samozřejmě vědí. Vzducholod, která nemá jasný cíl, ke kterému směřuje, je odsouzen k nezdaru. Myslíte, že EU má jasný cíl nebo má pravdu pan premiér?

Ten průměr není špatný. Evropa se zaměřila na své rozšíření, na zahrnutí zemí, které byly dříve pod nadvládou komunismu. To byl myslím dobrý cíl. Ale rozšiřování na nějakou dobu skončilo a je potřeba najít rychle nové a jasné cíle. Já je vidím v liberalizaci, v deregulaci, v uvolňování trhu. Ale nevím, jestli stejně uvažují úředníci v Bruselu. V tomto smyslu teprve jasný cíl hledáme.

* Ale celkově nemůžete popřít, že EU roste. Její HDP vzrostl o 2,7 %.

Nemám rád průměry. Když se řekne, že EU rostla průměrně o 2,7 %, už nikdo neřekne, že ten průměr vznikl z růstu 8 % na Slovensku, 9 % v Estonsku, 6 % v ČR a 1,8-2,2 % ve starých zemích.

* V Litvě proběhly první elektronické volby přes internet na světě. Expremiér Laar na nedávné přednášce Liberálního institutu uvedl, že IT systém si udělali sami za 100 000 dolarů, zatímco Microsoft jim ho nabízel za 60 milionů. Nabízel tento systém zavést i v jiných zemích. Nebyl by to výhodný nákup?

Cesta zajímavá. Obávám se ale, že my na to nejsme technicky připravení. Jde hlavně o mentalitu lidí. Počkejme si na jejich zkušenosti. Ve všech zemích existují marginální politické strany. Jde o to, aby nedostaly příliš mnoho hlasů. Estonců je pětina ve srovnání s námi. Ukáží-li se přednosti jejich způsobu voleb, půjdeme tím směrem. Zatím jsme nedokázali ani zelektronizovat přístupy na úřady.

Pane předsedo, děkuji za rozhovor
Snímky *Fragmenty*: Jiří Pancíř

